

Motion till riksdagen

1989/90:N296

av Håkan Hansson och Roland Larsson (båda c)

Kreditinstitutens kapitalkrav för lån till jordbruksfastigheter

Den 15 december fattade Sveriges Riksdag beslut om att för banker och andra kreditinstitut införa de kapitaltäckningsregler som beslutats inom den sk tio-gruppen eller Baselkommittén.

Reglerna träder i kraft den 1 februari 1990 och innebär i korthet att kapitaltäckningskravet för belåning till bostadsfastigheter ändras från tidigare 1 % till 4 % och för industrifastigheter och jordbruksfastigheter från 1 % till 8 %. Vidare ändras beräkningen av det egna kapitalet i banker och kreditinstitut.

Målsättningen med de skärpta kapitaltäckningsreglerna som avses träda i kraft fullt ut före 1992 års utgång – är att på en alltmer internationell och avreglerad kapitalmarknad skapa likartade spelregler mellan kreditmarknadens aktörer.

Utvecklingen av den internationella utlåningen från främst bankerna har ökat snabbare än vad som skett på de inhemska marknaderna. Detta har i hög utsträckning skett genom utlåning genom andra stater och till andra länders banker – placeringar som i regel varit förenade med låga kapitalkrav. Därmed har bankernas balansräkning kommit att växa snabbare än kapitalbasens utveckling. Bankernas soliditet har därmed minskat.

De nya reglerna syftar till att öka soliditeten hos främst internationella banker och skapa en harmonisering som ger lika konkurrensvillkor mellan aktörerna.

Från centerns sida har vi alltsedan förslagen till de nya kapitaltäckningsreglerna presenterades i all huvudsak ställt oss positiva till förslaget.

Däremot har vi ställt oss avvisande till valet av tidpunkt för införandet av de nya reglerna, den korta omställningstiden och de orimligt höga kapitaltäckningskraven för belåning i jordbruksfastighet.

Att innan ens EG-parlamentet slutgiltigt antagit de nya reglerna, att för svenskt vidkommande ensidigt anta dessa, ter sig minst sagt egendomligt. Vi menar att det knappast finns skäl att ett land som Sverige, som står utanför EG, går före i harmoniseringsprocessen innan Europiska Gemenskapen fattat sina beslut.

Den alltför snabba omställningsperioden gör att framför allt nytlåningen inom den långsiktiga kreditgivningen kommer att drabbas av räntehöjningar på upp till 1,5 %. Det är en effekt som med hänsyn till nuvarande allmänt höga ränteläge kan vara av stor betydelse.

I synnerhet kommer de nya kapitaltäckningsreglerna att drabba krediter med säkerhet i jordbruksfastigheter då kapitalkravet här höjs från 1 till 8 %. Beslutet innebär att lån till jordbruksfastighet fr o m 1990 kommer att likställas med s k blancokrediter. Detta finner vi helt orimligt och menar att detta helt saknar överensstämmelse med verkligheten.

Att som riksdagsmajoriteten i sitt beslut grunda detta på utvecklingen i lantbruket ute i Europa saknar helt relevans. Det svenska jordbruket skiljer sig i flera avseenden från det mellaneuropeiska, vilket motiverar en annan bedömning i denna fråga.

Exempel på sådana skillnader är att det svenska jordbruket haft små förluster i förhållande till omvärlden, jordbruksfastigheter har ett bestående och ökande värde, gynnsamma produktionsförutsättningar, kombinationen jordbruk och skogsbruk skapar dessutom en betydande riskutjämning.

Inte minst det senare visar med all önskvärd tydlighet hur orimligt och dåligt grundat riksdagsmajoritetens beslut före nyår var i denna fråga.

Den totalt odlade arealen i Sverige idag är ca 45 miljoner hektar. Skogsandelen utgör drygt 23 miljoner hektar eller ca 55 % av denna areal. Av skogsarealen svarar staten för 25 %, bolagen 25 % och de enskilda skogsägarna för 50 % av arealen. Till detta ska läggas att det enskilda skogsbruket svarar för inte mindre än 60 % av tillväxten och avverkningen i det svenska jordbruket. Av de ca 70 miljoner skogskubikmeter som avverkas varje år svarar alltså det enskilda skogsbruket för ca 60 %.

Som jämförelse kan sägas att bilindustrin, verkstadsindustrin och stålindustrin tillsammans svarar för 26 miljarder, medan skogsnäringen svarar för nästan det dubbla.

Sett i detta perspektiv framstår det som minst sagt märkligt att det enskilda jordbrukets fastighetsbestånd ur kreditvärderingssynpunkt likställs med krediter utan säkerhet.

Mot bakgrund av vad som ovan sagts anser vi starka skäl föreligger att sänka kapitaltäckningskravet för lån i jordbruksfastigheter inom fastighetsvärdet från 8 % till 4 %. Härigenom skulle jordbruksfastigheter ur kreditvärderingssynpunkt komma att likställas med bostadsfastigheter.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att sänka kapitaltäckningskravet för lån i jordbruksfastighet inom fastighetsvärdet från nuvarande 8 % till 4 %.

Stockholm den 25 januari 1990

Håkan Hansson (c)

Roland Larsson (c)